

Adrian FIRICĂ

- Prin natura lucrurilor, sânul culturii e mai mare, adică generos, cum îndeobște se spune. Seamănă cu Grădina Domnului.

- Mai mare decât cine?

- Mai mare decât sânul politicii, care nu numai că e mic, dar e și "nucă tare"!

... totuși, câțiva oameni de cultură, dragi mie – Adrian Cioroianu, Ioan Bogdan Lefter, Dumitru Gorzo, Ruxandra Cereseanu, Alex Leo Șerban, ba chiar și Dan C. Mihăilescu – chestionați serios, de un isteț jurnalist de la Cotidianul, spun că, dacă ne luăm la bani mărunți cultura, dăm peste câteva maladii ascunse-n ea: mănăstorie, orgolii, provincialism de enclavă, lamentare, bovarism, mimetism, imaturitate. Așa o fi, însă oamenii ăștia "vorbesc" altă limbă.

Boli domnule, una și una, cronice și rodnice, dar nu fatale. Cultura nu moare! Fatal este faptul că le accedem diferit – bolile! Mă întreb dacă fără ele am crăpa, dacă am muri și noi, și cultura noastră odată cu noi, dacă nu ne rămâne altceva mai bun de făcut, ca să ne salvăm, decât să terminăm cu formulările academice și să căutăm un mijloc fizic de exterminare, de exemplu să ne strângem reciproc de gât, noi pe ea și ea pe noi.

Altminteri, o fi ceva unde să stăm bine, unde să fie mișcare care să probeze starea de sănătate și robustețea? Dar să lăsăm astea și să ne întrebăm: bine-bine, dar de unde ne vine cultura, cine are acces la ea și cine se "expune" ei și bolilor sale?

Păi ea vine, indubitabil, prin canalele de televiziune, preponderent, iar de expus se expune, până peste de măsură, o "populație" (denumită și "public"), mai degrabă trecută dincolo de pragurile potențelor financiare, opționale, acționale și apetitului pentru cultură – studiul din care-mi extrag inspirația, e ultimul de acest gen, e din acest an și e făcut de o instituție calificată și credibilă.

Ei bine, publicul acesta asigură mai mult de 40% din audiența posturilor de televiziune, de dimineața până noaptea târziu, cu rare și scurte momente de pauză. E același public ce animă străzile dis de dimineață și "fix" între orele când "câștigătorii veniturilor obținute prin muncă" sunt grăbiți să-și transforme venitul în produse de consum. E un public purtător de fuste și deținător de talon de pensionar și, mai rar ce-i drept, de pantaloni, dar tot cu talonul respectiv aflat "la purtător".

Având timp la dispoziție, acest public este avid, așadar mare consumator, de cultură. Prin deducție liberă de constrângeri, afirm că televiziunile sunt creatoarele culturii, meșteșugarii din sânul lor sunt făcătorii-distribuitoii profesioniști ai acesteia, iar publicul mai sus descris este cel ce se expune de bună voie, mai apoi devenind multiplicator de cultură. Mergând până-n pânzele albe, așa cum îmi place mie, am să vă dau un exemplu, din moment ce eu unul am ajuns să cred că până și "lustrația" nu e altceva decât un pariu pierdut cu dicționarul limbii românești, asta ajunsă în ultima variantă

De la un sân la altul

- sau, de la cultură la politică -

profesionistă, expusă pe larg în astă ultimă ediție, care a descoperit cuvântul "căcat", dar a trecut cu vederea, ori a sărit peste alte două cuvinte care umplu gurile românilor, câtă vreme nu prea au ce altceva să pună în ele. Cu alte cuvinte, ce cultivăm, aia mâncăm.

Bunăoară, la o dezbateră, evident televizată, o doamnă cu fustă și talon de pensie, ia chestiunea "lustrației" în serios spunând că: "doar cu bărbatu-său se lustrează, cam din două-n două zile". O alta, și mai ieșită din uz și din comun, 'ce că: "s-o lăsăm mai moale cu ilustrațiile, fiindcă Primăria vrea să ne ia și taxa de mers pe trotuar". Bărbații, purtători de pantaloni și posesori de talon de pensie, au dezarmat, pur și simplu. Un uscățiv a conchis laconic: "ce rost are să ne lustruim acum, după șaișpe ani?"

Și, așa cum stă bine unei dezbateri, ea a fost ilustrată sonor de acordurile/ritmurile unei manele – una militantă sau, cum se zicea pe vremuri, cu tendință. Autorul acesteia, deopotrivă născător al textului, e un poet al imediatului, pe măsura vorbitorilor din emisiune: "Frică mare, frățioare,/ Vor să umble la dosare/ Iar acuma politicu'/ Se cam ia de legea Ticu."

Iată cum, după glorioasa comparație "Unicatul ca Eminescu/ E antrenorul Lucescu", manea anulului 2006 se implică în tematica abscons-dură a dosarelor și a CNSAS-ului, luând în stăpânire, melodic, lucruri până acum inaccesibile. "Jugrăvesc" eu tabloul în tușe vesele, dar mi-e teamă că arată macabru, fiindcă personajele din emisiunea cu pricina – "Părerea mea", parcă! – fac parte, cu drepturi depline, poate chiar "mai egale" decât ale mele, din masa de votanți.

Sunt rău? Dacă-i vorba pe-așa, mă simt obligat să răspund cu aceeași monedă, să adaug, la o adică, "dizertația" domnului Liiceanu, din fața unui public select care aștepta să i se spună totul despre "minciună", dar care s-a ales cu una pe tema "seducției". Din clipa asta "merg la risc", lăsându-mi cultura-n vine, să știți! Fără așa ceva nu se poate.

Ce să vă povestesc, pe parcursul emisiunii, n-am rămas mască, însă am adăugat culturii mele o seamă de elemente nemaiauzite! Un astfel de element adăugat ar fi acela că seducția, la noi, nu numai că este acum orientată exclusiv către carnal, dar mai e și "sezonarială, adică Sexy și Blondy" (cu asta mi-am umplut un gol din cultura personală!), altfel spus: persuasivă (primăvara), fierbinte și inconștientă (vara), interesată (toamna) și ucigașă (iarna). În emisiune atmosfera a fost incendiară. Alte detalii nu vă mai dau, decât dacă mi se dă o emisiune de televiziune pe mână. Vă spun numai că la intrarea în platou maestrul a fost primit cu urale și cu strigătele specifice unei galerii giuleștetene: min-ciu-na, min-ciu-na, min-ciu-na (cu accent pe ultima vocală). Galeria a mai avut câteva astfel de intervenții, de-a lungul emisiunii, atunci când maestrul "a prestat" câte o execuție cu mare cârlig la public. Finalul emisiunii a fost așijderea, numai că s-a scandat: se-duc-ția, se-duc-ția, se-duc-ția (tot cu accentul pe ultima vocală).

Eu atâta am avut de spus despre sânul culturii. Când o veni timpul, am să vă desfăt și cu ăla al politicii.

